

ПРАВАСЛАВНАЯ ДУМКА

НЕЗАЛЕЖНЫ ЧАСОПІС ПРАВАСЛАВНЕ МОЛАДЗІ

№2

Валянціна Аксак.

+++

+++

Чырвоны ходнік пасярод сьвятлынь-пакою

Расьцяю яго раўнюсенька на часьці.

Адкуты мосенж на мае запясьці,

А на яе — Хрыстовае прычасьце.

Чырвоны ходнік пасярод сьвятлынь-пакою,

Халзіць па ім дазволена абраным.

А трута змовы на маім каханьні,

А на яе — Хрыстовае прызваньне.

Чырвоны ходнік пасярод сьвятлынь-пакою

Лёг ад мяне і да яе памкнуўся.

Ад мае помсты болей не ратуўся,

І ад яе даўно ужо Бог зьлякнуўся.

Пауз могількі мая дарога.

Штодня — заходам і сьвітаньнем

Твой крыж вітаю адвітална.

Даруй-даруй! Усё — ад Бога.

Рука у жагнаньні стыне строга

Над месцам нашага расстаньня.

А наўздагон — тваё маучаньне.

Не наракай! Усё — ад Бога.

Самотных дзён у нас нямнога.

Ужо узыходзіць знак астральны

Над месцам нашага спатканьня.

Прымі-прымі! Мяне — ад Бога.

НАВІНЫ ЕПАРХІІ

Прыгожа адраджаецца старажытны праваслаўны Полацкі манастыр. Новае дыханьне жыцця з асаблівай сілаю адчувалася ў час сьвята прападобнай Эфрасіньні ігуменьні Полацкай, што адзначалася 5 чэрвеня. Яркі сонечны дзень, залатны крыжы на белых купалах Уздзьвіжанскага сабору узняліся з руін і рыштаваньняў; невялікі, ужо адрэстаўраваны Трапезны храм і цудоўная стромкая прыгажуня — Спаса-Эфрасінеўская царкоўка, якая з XII стагоддзя да нашых дзён захавала прыгажосць надзвычайнай чысьціні і сьведчаньне нязломнасьці веры і глыбокай духоўнасьці нашых продкаў. У ёй адбывалася сьвяточная Літургія, якую правіў Мітрапаліт Менскі і Беларускі Філарэт. Праўдзей казачь, яна ішла на двары, ля Храму, бо народу было вельмі багата. Прыехала і шмат навакольных сьвятароў. Дняканы чыталі ектаніі ля Храму, дзе стаю вялікі абраз сьвятой Эфрасіньні, гарэлі сотні сьвечак. Народ, як і стагоддзі таму, прыйшоў да сваёй маці Эфрасіньні з надзеяй і бедамі, з вялікім спадзяваньнем на ўзнаўленьне яе абіцелі. Таму, мусіць, і Мітрапаліта сустрэлі так надзвычай цёпла і шчыра: ад самой Спаса-Эфрасінеўскай царквы праз увесь двор, ажно да брамы манастыра, выслалі ходнік з кветак, усклаўшы пасяродзіне яго шырокую стужку з ружовых піёній. Кветкі неслі ўсе. Кветкамі і хлебам з сольлю на беларускім ручніку сустрэў народ свайго архіпастыра ...

Сьвята здымалі кінакамеры, а моладзь нават прыладзілася высока на рыштаваньнях. Уладыка Філарэт цудоўна чытаў старажытны акафіст у гонар сьв. ігуменьні Эфрасіньні. Зь вялікай вераю і цеплынёй сьпяваў невялічкі народны хор. Уладыка і народ з глыбокай пашанаю прыклаліся да сьвятых мошчаў прападобнай. І дзіўна гучалі старажытныя царкоўныя сьпевы "Радуйся, Ефрасініе, невесто Хрыстова всечестная" ...

... вазьму я Краіну сінюю?..
ці шчасьце шляхотна-слыннае?..
запытваю Эфрасінію:
якою пайсьці пуцявінаю?..

+

... у манаскім адзеньні
істота нябёсная ...
хто спытае:
ці будзеш ты у сэрцы
шчасьліваю ?..
у тваім разьвітаньні
сьцяжынаю хроснаю
Эфрасіньня-князёўна
вяртаецца у Крывію ...

+

Радасьць духоўная, што пачалася ў Полацку, шырокай плыньню разьлілася ў Менску ў дзень сьвята "Сабору сьвятых зямлі беларускай", якое адзначалася сёлета 9 ліпеня. /З 1984 г., па Багаслаўленьню Патрыярха Пімена, гэтае сьвята адзначаецца ва ўсіх Праваслаўных храмах сьвету на трэцьцю нядзелю пасля Тройцы./ У Менскім Катэдральным саборы адбылася урачыстая ўсенашная, якую правіў Уладыка Філарэт. Саборныя сьвятары сьпевамі праслаўлялі і маліліся да угоднікаў Божых Сьвяціцелю Міну, Дзянісію і Сімяона біскупаў Полацкіх, Кірылу і Лаўрэнція біскупаў Тураўскіх, вялікага князя Кіеўскага Расьціслава, пакутнікаў Макарыя ігумена Пінскага, Гаурыла Беластоцкага, Апанаса ігумена Берасьцейскага, прападобных Марціна Тураўскага, Елісія Лаўрышскага, Эфрасіньні ігуменьні Полацкай, сьвятых праведных Сафіі княжны Слуцкай, Іуліаніі княжны Альшанскай. Маліліся і да тых сьвятых, імёны якіх не захаваліся, але духоўная спадчына жыве ў народзе. Мітрапаліт, сьвятары, парафіяне богагавейна прыклаліся да сьвятых мошчаў Сафіі княжны Слуцкай, што захоўваюцца ў Саборы, да старажытнай цудатворнай іконы Менскай Маці Божай. Пранікнёна сьпяваў архірэйскі хор. У дзень Сьвята адбылася таксама урачыстая Літургія, якая ўпершыню завершылася вялікай працэсіяй вакол Сабору ў гонар беларускіх сьвятых з малітвай за наш край і народ. Натхнёна, з уздымам сьпяваў народ: "Сьвятая зямлі беларускай, маліце Бога аб нас" і "Спасі, Госпадзе, край наш Беларускі". Зьзяла сонца, радасна гучалі званы, пералівалася фарбамі ікона з выяваў усіх сьвятых зямлі Беларускай.

І як сьвяточны падарунак прагучала лаведамленьне Мітрапаліта аб тым, што рашэньнем Сьвяшчэннага Сіноду па Багаслаўленьню Сьвяцейшага Патрыярха Пімена на Беларусі ўзноўлены тры старажытныя біскупскія катэдры: Полацкая і Віцебская, Магілёўская і Мсьціслаўская, Пінская і Берасьцейская. Гэта вялікая царкоўная і гістарычная падзея, бо ўзноўлены старажытныя духоўныя цэнтры нашага народу, што дае яму магчымасьць шырэй карыстаць праз біскупаў апостальскае Багаслаўленьне і пропаведзі, арганізуе само царкоўнае жыцьцё краю, дае мясцовым сьвятарам бацькоўскае апекаваньне і навучэньне біскупаў. /Раней усё гэта мусіў спаўняць адзін Мітрапаліт Менскі і Беларускі./

Першым быў пастаўлены біскуп на Полацкую катэдру. І ня дзіва, бо гэта адна са старажытнейшых катэдраў Русі. Яе біскупы Міна, Дзянісій, Сімяон здаўна былі залічаны да ліку Праваслаўных сьвятых. Некалькі стагодзьзяў Полацк быў сярпостам Праваслаўя на Захадзе, яго катэдра доўгі час нават мела прывілеі ў Вялікім княстве Літоўскім на выбарнасьць біскупа і ягоную

пеўную незалежнасьць. Полацк быў вядомым духоўным і культурным цэнтрам. Бібліятэка Сафійскага Сабору і Іаана-Прадцечанскага манастыра славіліся сваімі кніжнымі скарбамі. Духоўна-асьветніцкая дзейнасьць пачалася тут яшчэ з часоў Эфрасіньні Полацкай, якая ня толькі заснавала ў XII ст. першы жаночы манастыр, але і арганізавала ў ім першую школу для дзяўчынак па перапісцы кніг і рукатворству. Вялікімі славянскімі кніжнымі скарбамі Полацку мог карыстацца і Ф.Скарына, асабліва ў час сваёй выдавецкай дзейнасьці ў Вільні, бо тады Мітрапалітам Кіеўскім і Літоўскім з рэзідэнцыяй у Вільні быў Іосіф III, былы сьвятар, а пасья і біскуп Полацкі.

Пастаўленьне /хіратонія/ біскупа на Полацкую катэдру адбылася ў Жыровіцкім манастыры ў нядзелю 23 ліпеня. Напярэдадні ў Менскім Катэдральным Саборы, пасья урачыстай усяношняй, адбыся чын "нарачэньня ў біскупа". І нарачэньне, і хіратонію правілі Патрыярх Антыяхійскі і усяго Усходу Ігнаці IV, Мітрапаліт Менскі і Беларускі Філарэт, архібіскуп Уладзімірскі і Суздальскі Валянцін, архібіскуп Магілёўскі і Мьсьціслаўскі Максім, біскуп Аўстралійскі і Новазьяланскі Гаурыл, біскуп Філіпапольскі Нахон, біскуп Пінскі і Берасьцейскі Канстанцін. Прыезд у Менск і удзел у хіратоніі Антыяхійскага Патрыярха — вялікая падзея ў царкоўным жыцьці Беларусі, бо Антыяхійская Апостальская Царква — адна з першахрысьціянскіх, заснаваных самімі Апосталамі.

У час сваёй прамовы на нарачэньні будучы біскуп ігумен Дзьмітры /Драздоў/ спыніўся на вялікай адказнасьці біскупа, на адчуваньні сваёй неаднаведнасьці, бо служэньне гэтае патрабуе вялікага сьмірэньня, стрыманасьці, цноты, спраў любові і навучэньня людзей Веры Хрыстовай. Казаў, што адзіная надзея ягоная на літасьць Боскую і дапамогу, бо, па слову апостала Паулы, "сіла наша ў немачы праўдзіца". Што ён спадзяецца на дапамогу Богамаці, як і заўсёды ў сваім жыцьці. Сказаў, што рады служыць у Полацку, бо сам — зь Беларусі, гадаваўся ў сям'і, дзе асабліва шанавалі Сьвятую Эфрасіньню Полацкую, што шлях у сьвятары пачаў па Багаслаўленьню Мітрапаліта Антонія ў Жыровіцкім манастыры, скончыў Маскоўскую сямінарыю і Духоўную акадэмію, пасья прыняў манаства і некалькі год нёс рознастайны послух у Тройца-Сьргіявай Лаўры. Адзначыў знамянальнасьць для яго, што рашэньне Сьв. Сіноду абраць яго на біскупства адбылося напярэдадні дня Беларускіх Сьвятых. Выказаў вялікую удзячнасьць і радасьць з таго, што ў хіратоніі бярэ удзел Усяленскі Патрыярх Ігнаці IV. Закончыў прамову словамі веры і надзеі на дапамогу Маці Божай, Беларускіх і усіх Сьвятых у будучым сваім архіраіскім служэньні.

На Магілёўскую і Мьсьціслаўскую катэдру пераведзены архібіскуп Максім з Тульскай эпархіі, біскупам Пінскім і Берасьцейскім стаўся уладыка Канстанцін, былы вікарны біскуп Пінскі.

+++

СЬПЕВЫ

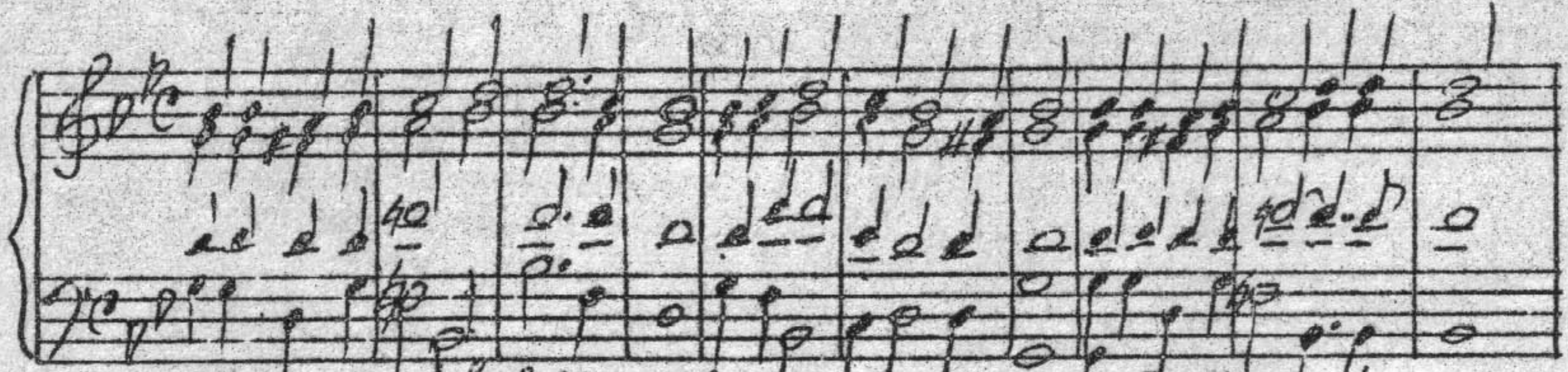
Мнагалецьце Жыровіцкае /Пінск, 1929./

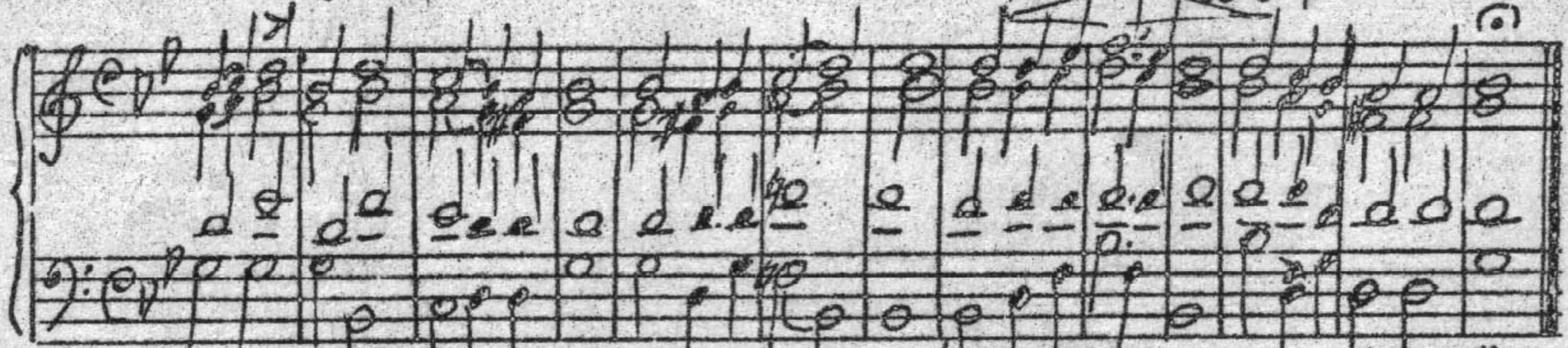
Мно-гая ме-та мно-гая ме-та мно-гая ме-та

Эксаласыцпарый 213.
Жыровіцкі напеу.

плотц-ю ус-иув яко мерв царю и госно-ди тридоневу | р |
воскреси е-си

#- да ма вождвиз отци, и у-раднив ете кража не-текия мира сиа се-и-е

У НАС У ГАСЬЦЯХ

Сённяя у нас у гасьцях неафіцыйны Праваслаўны часопіс
беларускае моладзі з Польшчы "Ф О С".

Прагануем артыкул Басіля, Мітрапаліта Варшаўскага
і усёй Польшчы, надрукаваны ў I нумары за 1989 г.

Х Т О Т Ы ?

"Мой родны кут,
як ты мне мілы..."

Кожнаму чалавеку даў Бог "родны кут". Таму ён родны, што там ён нарадзіўся, там ён упершыню учуў роднае слова ад свае мамы: "сыночак", "дочанька" ... "Мама" — гэта, бадай, першае слова, якое ён выгаварыў. Таму гэта роднае, што гэтае слова ён выссаў з грудзей сваёй мамы з малаком, якое давала яму сілы жыцця. Першы крок, першы сьлядок, пакінуты на роднай сьцежачцы, па якой хадзіла яго мама, тата, браты, сястронкі, застаецца неяк незразумела, глыбока ў душы на усё жыццё, да сьмерці. Кожная птушачка па-свойму пчабеча, як кожны чалавек па-свойму гаворыць. Калі іх многа, радасны і вясёлы іх пчабат. Калі-ж іх мала, або адна, неяк вельмі сумна льецца яе песьня. Здаецца, што яна плача. Так бывае ў жыцці чалавека. Радасна, прывольна, калі нас многа ў родным сваім куце. Даў Бог людзям мову, месца — родную зямельку, па якой яны маюць хадзіць, зь якой, бы з рук маці, валу-шчасьце піць, бы з рук маці, хлеб атрымоўваць, а пасья — прытуліць да сябе назаўсёды. Добра чалавеку, калі ён жыў тым, чым жыла яго маці, не забнуў ні свае роднае мовы, ні свае зямелькі, свайго роднага кута. "Скажы мне тваё імя, а скажу табе, хто ты". Вось аб тым, "хто ты", хачу некалькі слоў сказаць.

Беларусь — гэта ня штучная назва, гэта не пустое слова, а гэта жыццё, якое напісана напрацягу вякоў рукою Тварца. Аб слаўным мінулым Беларусі помняць пасівельныя вякамі курганы, легендарныя замкі, нашы родныя храмы Божыя, пажаўцельныя помнікі пісьменнасці. Векавыя дубы пяюць аб гераізме нашых продкаў, калі ім трэба было аддаць сваё жыццё за родную старонку ...

Пявучая беларуская мова, яна быццам народная песня, мілагучная, як ціхія воды "рэчачак крутых". Народная песня перажыла вякі. У ёй, як у лютэрку, адбіваецца гора і радасць, прыгнёт, веліч мінулага, нашых слаўных продкаў. Царква на Каложы ў Гародні /XI ст./, Жыровіцкі манастыр, Цудатворная Ікона Божай Маці Жыровіцкай, царквы ў Сынковічах, Мало Мажайкаве, Супрасльскі Багавешчанскі Сабор гавораць нам аб мінулым. І Грунвальд амаль 570 гадоў таму не абышоўся без беларуса. Там нашыя продкі змагаліся з ворагам за шчасце і мір сваіх сяброў-славян, там чуўся баявы кліч на роднай мове. Дзе беларус ня быў, куды ён ні хадзіў! Дзе ён не пакінуў сляда па сабе, цяжкай крывавай працы! Ён дайшоў аж да слаўнага Хоціма ў 1621 годзе. Тым праўдзівым, верным сынам сваёй зямлі вечная памяць!

Але вось тым, хто выракліся свайго, забылі сваю мову, як жа цяжка перабачыць! Таму Хадкевічу, які выйшоў зь Беларусі, з роднае яму калісыці Гаролацкае, Заблужаўскае, Кнышынскае, Супрасльскае зямлі, у якім плыла ў жылах такая-ж кроў, якая плыве дагэтуль у нашых жылах. Колькі іх прайшло ў мінулым, не бараніўшых свайго народу! Патоцкія, Пашкевічы, Радзівілы, Тышкевічы, Пацы, Хадкевічы ды інш. — усё гэта ахвяры, злоўлення на вудачку, з прыманкай гонару, славы. Іх няма, але народ застаўся, які жыў, жыў і жыць будзе, пакуль не забудзецца, што ён завецца — беларускім. Нахаль, беларускі народ за жыў многа гора. Вякамі ён цяпеў. Яго таўклі з усіх бакоў. А ён маучаў, зашчаміўшы зубы, ды як разьюшаны зьвер — то бараніўся, то адходзіў, сумны і гаротны. Сьвяза і пот яшчэ больш яго параднілі з роднай зямелькай. Пасья ён пачынае называць сябе "тутэйшым". Ён зразумеў, што так мусіў зрабіць, каб застацца на сваёй зямлі, каб сьпяваць сваю песню, гутарыць па-свойму, над калыскай шаптаць ціхенька, як гэта было ад вякоў — "сынчак", "дочанька", каб чуць салодкае ў адказ — "мама", "тата", каб у вясёлых вочках свайго дзіцяці ўбачыць сваю родную бацькаўшчыну — Беларусь. Беларус — ён таксама змагар за родныя справы. За сваю Царкву, за веру бацькоў. Ён вытрымаў на сваіх плячах увесь цяжар, калі лютавала на яго зямлі накінутая вунія. Але Беларусі умелі бараніць сваю веру. Народ захаваў праўдзівую веру, што галавой Царквы ёсьць Ісус Хрыстос, а ня Рымскі папа. Больш як 200 гадоў ён цяпеў на сваёй роднай зямельцы зьдзекі. Аднак праваслаўны беларус верыў, што ён ня зьгіне, што "загляне сонца і ў яго ваконца".

Заглянем у гісторыю Беларусі. Калі паўставала Вялікае Княства Літоўскае, старабеларуская мова сталася дзяржаўнай, г. зн. што ўсе граматы, дзяржаўнае пісьмаводства вяліся на беларускай мове, аб чым сьведчаць "Літоўскія летапісы", у якіх апісваюцца падзеі з 1348 г. па 1548, "Судзібнік" караля Казіміра Ягелончыка з 1468 г., выданы ў Вільні на беларускай мове, Літоўскі Статут з 1529–1566, друкаваны з 1588 г. Францыск Скарына з Полацку ў 1504 г. вучыцца ў Кракаве, пасья ў 1512 г. у Падуі, дзе прысудзілі яму вучоную ступень доктара медыцынскіх навук. Ён імкнецца пашыраць асьвету ў родным народзе. У цяжкіх варунках ён выдае друкам у Чэхіі ў 1517 г. "Псалтырь", а пасья 22 кнігі Бібліі /1517, 1519 г.г./ з прадмовамі на роднай мове. Вось як ён пісаў аб тым, што і цяпер актуальна: "Понеже от прирождения звери, ходящие в пустыни, знают ямы своя; птицы, летающие по воздуху, ведают гнезда своя, рыбы, плывающие по морю и реках, чувт виры своя, пчелы и тым подобныя боронят ульев своих — також и люди игде зародилися и ускормлены суть по Бозе, к тому месту великую ласку маот". А ці ты маеш ласку да свайго народу, мейсца?.. Існуючыя з даўніх часоў на Беларусі "Брацтвы" уключаліся ў барацьбу за родную справу, за сваю веру, за мову, за напыянальнае існаваньне. Каб спыніць варожы паход езуітаў, які ажыццяўляўся праз іхнія калегіі і школы, брацтвы стварылі свае школы, якіх мэтай была барацьба супроць усяго чужо-

га беларускай душы. Не зьгіналі свае галовы беларусы. Запісвалі многа зь іх залатымі буквамі ў гісторыі свайго народу свае імёны ў барацьбе за свой нацыянальны быт. Сваё жыццё аддаў за сваю веру і народ Сьв. Апанас Берасьцейскі. Ці ведаеш, што да 1697 г. ускрось гаварылі, пісалі, вучылі ў школах, пісалі граматы і судзёбныя установы на беларускай мове? Калі-ж цяпер цябе пыталі, хто ты, адказваў: "тутэйшы". "Не хачу беларускай мовы ў школе, бо яна... простая". Гутарыць баішся. Ці можа табе стала стыдна прызнавацца да самога сябе? Вось паглянь кругом сябе, паглянь на сябе самога. Дрэва расьце з караньяў. Гэтыя караньні — твае бацькі, дзяды, прадзеды, твае продкі, якія сталіся ўжо зямлёю. Ты вырас зь іх. Любі свой "родны кут", сваю родную мову, сваю нацыю, сваю Праваслаўную веру, якою жылі твае продкі. Адзін вялікі пясняр беларускі так пісаў: "Дык-жа знайце, чаго-б я хацеў, аб чым думачкі толькі мае: каб мой люд маў песню запеў і пазнаў, аб чым песня няе!" /Купала/.

Сьпявай сваю песню, беларускі народзе! Глядзі, як ветліва усміхаюцца да цябе красачкі, галубыя вочкі льну, валошкі ў сьпелым калосьсі збожжа! Як радасна шчабеча птушачка, родны твой салавейчык, які цешыў сваім голасам тваіх тату, маму, браточкаў, сястронак. Ён, сьпяваючы, хоча табе сказаць, каб ты не забудь, "хто ты". Дзе-ж вы, мае родныя, забыўшыя мяне, пакінуўшыя сваю Радзіму, свой "родны кут", забыўшыя сваю родную мову? — пытае наша зязюленька, плючы "ку-ку" — як быццам адзінокая маці над магілай свайго, пакінуўшаго яе сына ...

Паглянь вакол сябе. Пачытай гісторыю твайго народу. Гавары так, як вучыла цябе маці. Калі-ж ты ўжо дзесь жывеш, а прыляціш, быццам птушачка, у свой родны кутчак, дык сьпявай так, каб мы пазналі цябе, што ты БЕЛАРУС!

Біскуп Васіль /цяпер Мітрапаліт
Варшаўскі і усёй Польшчы/

НАС ІНФАРМУЮЦЬ

Пасьля Армянскай трагедыі дапамагчы даглядаць цяжка параненых прыехала заснавальніца каталіцкага ордэна міласэрднасьці Маці Тэрэза. Зь ёю прыехалі манашкі, якія і сёньня працуюць у Арменіі. Праз паўгоду ад пачатку працы ў шпіталях манашкі размаўляюць з хворымі на іх роднай мове.

+++

Пра Гомель цяпер кажуць: другое Іванава, — з-за сітуацыі, якая склалася вакол праваслаўнага Катэдральнага сабору. Калі паўстала пытаньне вярнуць яго народу, партыйныя бонзы далі загад перабудаваць, пераапланаваць і зрабіць канцэртную залу. Вядомыя дзеячы беларускай культуры — сярод іх М.Савіцкі, М.Танк, Л.Шчамялёў, В.Сёмуха і інш. — падпісалі зварот да 3'езду Народных дэпутатаў СССР з патрабаваньнем вярнуць сабор вернікам. Васіль Быкаў перадаў гэты ліст у прэзідыум 3'езду. Людзі чакаюць адказу ...

+++

Вядомая паэтка Данута Бічэль-Загнетавя арганізуе Хрысьціянскі жаночы саюз на Беларусі. Жанчыны ўсіх узростаў, з Богам у сэрцы, якія жадаюць уключыцца ў Хрысьціянскі рух, могуць зьвяртацца на адрас: Гродна, вул. Каліноўскага, д. 7, кв. 4; тэл. хатні 44-01-27, рабочы 45-22-54.

+++

У Менску сярод вернікаў вялікую зацікаўленасьць выклікала з'яўленьне Новага Завету на беларускай мове, які выдалі ў Тароньце /Канада/ хрысьціянэ-эвангелісты. Уражвае вялікая колькасьць экзэмпляраў гэтага выданьня на руках.

+++

У Менску знайшоўся чалавек, які захацеў сабраць прываслаўных, каталікоў і пратэстантаў разам для сумеснага набажэнства на беларускай мове. Гэты чалавек — пратэстанцкі сьвятар Эрнст Канстанцэвіч Сабіла. Наш карэспандэнт пабыў у яго, меў гутарку, удзельнічаў у набажэнстве, якое вялося па абрадзе, бліжкім да хрысьціян-эвангелістаў. Адназначна цяжка сказаць аб уражаньнях, але — гэта цікава, і мы паведамляем, што ўсе жадаючыя могуць зьвяртацца на адрас: Менск, вул. Заслаўская, д. 13, кв. 14; тэл. 23-21-18.

+++

Пры Менскім Катэдральным саборы існуе таварыства міласэрднасьці. Мы сустрэліся зь сябрам таварыства. Ён нам паведаміў, што таварыства налічвае звыш 40 чалавек, узрост — ад 17 да 80 гадоў; самыя розныя па адукацыі, іх яднае жаданьне дапамагчы ня толькі словам, але і працай. Сябры таварыства працуюць у інстытуце траўматалогіі і 4-й клінічнай бальніцы. Мыюць, перасьцілаюць хворых, нясуць ім Божае слова. На Вялікідзень кожнаму хвораму прыпаднесьлі куліч у вышыванай шкарпетцы і фарбаванае яйка. Быў час, калі а. Ігар прыходзіў хрысьціць хворых па іх просьбе ... Мы запрашаем усіх нашых чытачоў далучыцца да гэтай Божай справы. Усе пытаньні аб уступленьні ў таварыства можна вырашыць з Аленай Аляксандраўнай Шылкінай, тэл. 34-08-85.

+++

Дзяржаўная бібліятэка імя У.І.Леніна вярнула Маскоўскай Духовнай Акадэміі 52945 некалі забраных у яе кніг. Вырашаецца пытаньне і аб вяртаньні часткі рукапіснага фонду. Будуць вернуцца 30 тысяч тамоў і Опцінай пустыні — уся яе бібліятэка. Сёлета ў краіне ўзнавіліся 4 епархіяльныя вучылішчы, у якіх, натуральна, узьніклі праблемы з духоўнай літаратурай. Паколькі ў мінулым у кожным буйным горадзе была свая духоўная семінарыя з адпаведнай бібліятэкай, справядліва было-б усе гэтыя кніжныя зборы вярнуць Царкве.

+++

За апошнія гады ў СССР узноўлена болей 1700 прыходаў, адраджана 12 манастыроў. Дабраахвотнікі-рэстаўратары гатовыя на грамадскіх асновах дапамагчы кожнаму прыходу, манастыру, епархіі Рускай Праваслаўнай Царквы. Ёсьць рознарабочыя, ёсьць і кваліфікаваныя цесьляры, тыкоўшчыкі, людзі іншых спецыяльнасьцяў. У падзвіжніцкай, бясплатнай працы яны бачуць свой патрыятычны, духоўны, а многія і рэлігійны абавязак. Зьвязатца з шэфскімі таварыствамі можна праз мясцовае аддзяленьне ВООПІК альбо зьвярнуцца да кіраўніка выяздных атрадаў МГО ВООПІК і члена Расійскага аб'яднаньня шэфскіх таварыстваў Георгія Валентиновича Кокунько /тэл. 298-43-20/, а таксама да члена шэфскай секцыі МГО ВООПІК Міхаіла Сяргеевіча Нікольскага /тэл. 475-19-75/. На тых-ж адрасы трэба зьвяртацца прыхажанам, якія жадаюць папрацаваць на рэстаўрацыі царкоўных архітэктурных помнікаў. /Масква/.

+++

У дзень 100-годдзя зь дня нараджэньня вялікай рускай паэткі Анны Ахматавай у Нікола-Богаяўленскім саборы Ленінграда адбылася заупакойная літургія. Чаму менавіта тут? Справа ў тым, што сабор быў пабудаваны маракамі і працаўнікамі Адміралцейскай верфі, а бацька Анны Ахматавай быў марскім афіцэрам. — Анна Андрэеўна, — распавёў Леў Мікалаевіч Гумілёў, сын Ахматавай і Мікалая Гумілёва, — негледзячы на ўсе нягоды, да канца жыцьця пранесла праз сваю творчасць чысьціню прываслаўнай веры.

Як вядома, 1989 год па рашэньні ЮНЭСКО абвешчаны годам Ахматавай. Ва ўсім сьвеце людзі аддаюць даніну памяці рускай паэтцы.

+++

У сям'і сярэдніх школ ВНР -- неардынарнае палаўненне. Гэта -- гімназія Эвангельска-Лютэранскай Царквы Венгрыі, аднавіць якую вырашана пасля 40-гадовага перапынку. Як толькі абвясцілі прыём, заяў паступіла ў чатыры разы болей, чым можа змясціць навучэнцаў гэтая ўстанова. Прычым трэць жадаючых тут вучыцца -- дзеці бацькоў не лютэранскай веры.

+++

64E88th Street, New York, NY 10028.

Мы, члены Амерыканскага Общества Охраны Русских Памятников и Культуры, заботимся о судьбах 2-х недавно обративших наше внимание Храмов. Первый из них, Собор Покрова Пресвятой Богородицы в Севастополе, был превращён в 1962-ом году в спортивный зал. Евиду того, что дети часто подвергались физическим травмам, спортзал заменили архивом. Собранные двадцаткой подписи включают две тысячи имён, выражая желание местного населения воссоздать его как действующий Храм. Второй Храм, Собор Святых Апостолов Петра и Павла в Гомеле, тоже закрыт с 1962-го года. Более 4000 подписей подтверждают желание людей открыть этот Храм. По нашему мнению, в эти дни перестройки и гласности, нужно особенно прислушиваться к голосу народа и вернуть эти Храмы подлинному, церковному служению.

Николай Охогин, Секретарь АООРПИК.

ГОЛОС РЕДАКТАРА

З'яўленне I-га нумару "Праваслаўнай Думкі" і літаратурнага дадатку да яго выклікала шырокае зацікаўленне ў нашай грамадскасці і за мяжой. Нам вельмі прыемна, што людзі чакалі новы нумар выдання, а мы мусілі выправіць памылкі, зрабіць часопіс больш інфарматыўным і рознастайным.

Будзем рады атрымаць Вашы заўвагі, прапановы, матэрыялы праз людзей, якія распаўсюджваюць наша выданне.
Даламажы Вам Спадар!

Даруйце, калі ласка, шануны чытач, нашу памылку ў I-м нумары: на стар. 3, замест 3000 /у апошнім абзацы/ трэба чытаць: 800.

Рэдактар   С т р а ц і л а т .

Мастак   Я к а у .

Часопіс "Праваслаўная думка" не з'яўляецца органам афіцыйных царкоўных уладаў і адлюстроўвае думку незалежнае рэдакцыі.

Бясplatна. Нумар выданы коштам рэдактара.

Наклад 10 000 асобнікаў.

Ахвяруйце грошы ў фонд выдання.

